

Stappenplan werken op locatie

Onderhoud aan landschapselementen en natuurterreinen vindt plaats door diverse groepen mensen, elk met eigen werkervaring en vaardigheden. Een goede risicobeoordeling is hierbij van groot belang. Door het gebruik van goed gereedschap en het nemen van veiligheidsmaatregelen worden risico's beheersbaar en acceptabel. Een groep waarmee extra rekening gehouden moet worden zijn jongeren. De diverse activiteiten, benodigde gereedschappen en daarbij voorkomende risico's en verplichtingen zijn door Landschapsbeheer Groningen samengevat in deze instructiebladen.

VOORAF

- ▶ **(Ver)ken de locatie/werkplek.** Inventariseer de werkzaamheden, omstandigheden en risico's.
- ▶ **Vul het Arboformulier en gereedschapsformulier** van Landschapsbeheer Groningen in en neem aandachtig door wat het doel is van de werkzaamheden, wat voor gereedschap je nodig hebt en wat de risico's zijn.
- ▶ **Zorg voor veilig, scherp en schoon gereedschap.** Landschapsbeheer kan hier in faciliteren.

AANVANG

- ▶ **Zorg voor een duidelijke taakverdeling,** wissel de werkzaamheden af bij zwaar en eentonig werk.
- ▶ **Zorg voor duidelijke werkinstructies,** zeker aan nieuwe vrijwilligers en 'aandachtsgroepen'.
- ▶ **Maak en werk in kleine werkgroepen en houd voldoende ruimte onderling.** Hierdoor blijft de werkplek overzichtelijk. (3-5 personen).
- ▶ **Werk nooit alleen** zodat een eventueel ongeval altijd opgemerkt wordt.
- ▶ **Geef enige tips over een juiste werkhouding.** Doe zo mogelijk een warming-up ter voorkoming van fysieke klachten.
 - Werk zoveel mogelijk gehurkt
 - Niet met gedraaide rug werken
 - Niet te ver reiken
- ▶ **Geef een goede uitleg over het gebruik van het gereedschap en materiaal.** Zie hiervoor de specifieke instructiebladen.
- ▶ **Wanneer vrijwilligers eigen gereedschappen meebrengen,** bekijk dan goed of deze aan de veiligheidseisen voldoen.
- ▶ **Gebruik van gemotoriseerd of elektrisch gevoerd gereedschap** door vrijwilligers van Landschapsbeheer Groningen is niet toegestaan in verband met gevaar voor anderen en mogelijk geluidsoverlast (met uitzondering van een heggen-schaar).

TIJDENS

- ▶ **Houd de veiligheid van de vrijwilligers altijd in acht.**
- ▶ **Zorg tijdig voor pauzes;** houd rekening met de zwaarte van het werk. Hierdoor ontstaan er geen ongelukken door vermoeidheid.
- ▶ **Voorkom besmetting en infectieziekten:**
 - Draag zo mogelijk sluitende kleding. Behandel kleding en schoenen eventueel met insecten-werend middel. Pas op voor teken en eikenprocessierupsen.
 - Was bosvruchten voor consumptie, de vossenlintworm kan hier op zitten, deze parasiet gebruikt ook de mens als gastheer.
- ▶ **Houd publiek op afstand** zodat er rustig doorgewerkt kan worden.

EIND

- ▶ **Werk tijdig naar een einde van de werkzaamheden toe.**
- ▶ **Check het terrein op rondslingerend gereedschap.**
- ▶ **Maak je gereedschap schoon en droog.**
- ▶ **Lever na de werkzaamheden al je gereedschap weer in bij het verzamelpunt.**
- ▶ **Laat het terrein ordelijk en veilig achter.**
- ▶ **Voorkom besmetting:** handen wassen na werkzaamheden
- ▶ **Controleer na afloop van de werkzaamheden het lichaam op:**
 - **teken en vlekken rond de beten.** Neem maatregelen wanneer u een tekenbeet ontdekt, deze kan de ziekte van Lyme overbrengen.
 - **bloedzuigers,** deze kunnen aanwezig zijn in vies en stilstaand water en brengen infectieziekten over.

Roderwolderdijk 60
9744 TH Groningen (Hoogkerk)
telefoon: (050) 534 51 99

e-mail: info@landschapsbeheergroningen.nl
www.landschapsbeheergroningen.nl

Landschapsbeheer
Groningen

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

PBM's

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) zijn de 'sluitpost' van het arbo- en veiligheidsbeleid. Pas als alle gevaren zoveel mogelijk aan de bron zijn bestreden of dit -waar mogelijk- zijn afgeschermd, mag (en moet) het overblijvende risico worden verkleind met behulp van PBM's. Er zal op basis van de risico-inventarisatie & -evaluatie een keuze moeten maken. Deze keuze hangt af van de ernst van het gevaar, de frequentie van blootstelling aan het gevaar en de kenmerken van de werkplek.

Voorlichting

Het is verplicht om de verstrekte PBM's ook daadwerkelijk op de juiste wijze te gebruiken en te onderhouden. Voorlichting en instructie zijn hierbij van groot belang. De coördinator is dan ook verplicht om deze op een goede manier te organiseren en iedereen in de gelegenheid te stellen hierbij aanwezig te zijn. Vrijwilligers zijn op hun beurt verplicht deze voorlichting en de instructies over het juiste gebruik van PBM's op te volgen.

GEBRUIK PBM's

- ▶ **PBM's moeten goede bescherming bieden tegen een specifiek gevaar.** De middelen mogen zelf geen nieuw of extra gevaar veroorzaken. Ze moeten CE-gemarkeerd zijn, wat wil zeggen dat ze volgens een bepaalde Europese norm geproduceerd en gekeurd zijn.
- ▶ **PBM's mogen alleen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn** (volgens de gebruiksaanwijzing die wordt meegeleverd) en ze moeten doelmatig zijn: dus echt bijdragen aan de veiligheid en beperking van het gevaar.
- ▶ **Zoals het woord al zegt: PBM's zijn persoonlijk, dus in principe bedoeld voor een persoon.** Als een PBM door meer dan een persoon gebruikt wordt, moeten doeltreffende maatregelen worden genomen, zodat zich geen gezondheids- of hygiëneproblemen voordoen.
- ▶ **Tot slot moeten PBM's goed worden onderhouden** en eventueel gerepareerd of vervangen worden als dat nodig is om optimale bescherming te kunnen blijven bieden.

Hoofdbescherming (veiligheidshelm)

Altijd als er risico bestaat voor vallende voorwerpen, zoals takken, is het dragen van een veiligheidshelm verplicht. Dit geldt niet alleen voor degene die een apparaat of machine gebruikt, maar ook voor meewerkende collega's en andere omstanders. Ook tijdens het vellen met de motorzaag is het dragen van een helm verplicht.

Handbescherming

Het dragen van handschoenen is ter voorkoming van verwondingen maar het vermindert ook het risico van 'witte vingers'. Dit laatste wordt veroorzaakt door langdurig werken met trillende gereedschappen zoals de motorzaag. Zorg er bij dit soort werk dus altijd voor om het juiste type handschoenen te dragen.

Gehoorbescherming

Bij een geluidsniveau van 80 dB(A) of meer is de werkgever verplicht om gehoorbescherming beschikbaar te stellen. Vanaf 85dB(A) is het gebruik van gehoorbescherming verplicht. Als men elkaar op ongeveer een meter afstand niet meer kan verstaan, is het geluidsniveau ongeveer 80dB(A) en voorkomt gehoorbescherming blijvende schade.

Veiligheidsschoenen

Tijdens het werken in bos en natuur moeten altijd veiligheidsschoenen gedragen worden. Terwijl bij eenvoudig boswerk een schoen met stalen neus, een zoolplaat en goed profiel al voldoet, moet bij het vellingswerk de hoge zaagschoen met wreefbescherming worden gedragen.

Oog- of gelaatsbescherming

Indien bij bepaalde werkzaamheden de ogen direct gevaar lopen, moet een veiligheidsbril of gelaatscherm gedragen worden.

Tijdens boswerk is dit meestal het 'gaas' gelaatscherm in combinatie met de veiligheidshelm en oorkappen.

Goed sluitende werk- en veiligheidskleding

Dit kan variëren van een signaalvest bij het werken langs wegen tot het dragen van een 'zaagbroek' tijdens het werken met de motorzaag. Werk- en veiligheidskleding moet altijd goed passen, zo weinig mogelijk hinderen bij het werk en moet altijd gesloten gedragen worden.